

Norsk psykologforening,
Fagetisk råd
Postboks 419 Sentrum
N-0103 OSLO

Klager

Innklaget

FER sak: 15/17K

Dato: 21.03.18

KLAGER: KK

INNKLAGET PSYKOLOG: PP

Fagetisk råd, Norsk psykologforening (FER) mottok klagen 28.02.17 og sluttbehandlet klagen i sitt møte 19.03.18.

Saksgang

28.02.17 FER mottok brev fra klager med klage på Psykologforeningens medlem PP.
02.06.17 Klage oversendt innklagede psykolog
12.06.17 FER mottok brev fra innklagede psykolog
27.09.17 FER vurderte henvendelsen i møte og vedtok å utrede saken som en fagetisk klagesak.
26.10.17 FER mottok redegjørelse fra innklagede psykolog.
20.11.17 FER mottok kommentar fra klager.
12.12.17 FER mottok sluttkommentar fra innklagede psykolog.
19.03.18 FER sluttbehandlet saken.

Oppsummering av tilsendt dokumentasjon

i) Klagers brev til FER

Innklagede psykolog var klagers behandler fra april til august 2015. Klager opplyser å være en ung person, uten erfaring med psykolog fra tidligere. Klager opplyser at denne psykologen ble kontaktet bla. fordi hun etter sigende skulle utøve kognitiv terapi.

Klagen kan oppsummeres i følgende punkter:

1. Klager har satt seg inn i hva kognitiv terapi innebærer, og kan ikke se at psykologen har fulgt prinsippene for denne terapiformen.
2. I flg. klager glemte psykologen stadig notatene sine, husket ikke hva de hadde snakket om i forrige time, og de brukte de tre første timene til å snakke om de samme tingene.
3. Klager sier at psykologen sovnet ved flere anledninger. I flere av tilfellene snakket klager om vanskelige ting eller gråt da psykologen sovnet.
4. Psykologen skal ha gitt uttrykk for at klager skulle hatt mer energi, og klager fikk inntrykk av at problemene hennes ikke var store nok eller viktige nok.
5. Klager etterspurte en diagnostisk vurdering, og tok flere ganger opp med psykologen om hun kunne være deprimert. I flg. klager ble psykologen hver gang bare stille, som om hun ikke hadde hørt henne.
6. Klager reagerte også på at psykologen bad om å få se bilder av familiemedlemmer, uten å gi noen faglig begrunnelse for det, og at psykologen også delte privat informasjon om seg selv og sin ektefelle.

Klager sier avslutningsvis i sitt brev at hun i kontakten med innklagede psykolog verken følte seg sett, respektert eller tatt på alvor. Klager sier at hun sender denne klagen for å forhindre at flere skulle få en sånn negativ opplevelse.

ii) Innklagedes brev til FER

Innklagede psykolog hadde mottatt orientering om klagen, og sendte et brev til FER. Brevet inneholdt redegjørelse for psykologens utdanning og kompetanse, vedlagt kursbevis og attester fra tidligere ansettelsesforhold.

iii) Relevante punkter i ”Ethiske prinsipper for nordiske psykologer” (EPNP)

FER vurderte henvendelsen fra klager i møte 27.09.17, og vedtok å utrede saken som en fagetisk klagesak med henvisning til følgende punkter i EPNP:

II.1 Respekt for personens rettigheter og verdighet

Psykologen viser respekt for og arbeider for å fremme utviklingen av hvert menneskes rettigheter, verdighet og integritet. Han/hun respekterer individets rett til privatliv, konfidensialitet, selvbestemmelse og autonomi, i samsvar med psykologens øvrige profesjonelle forpliktelser og med loven.

Respekt

Psykologen viser respekt for individets grunnleggende rettigheter, verdighet og integritet, og tilstreber å unngå at hans/hennes kunnskap anvendes på en måte som krenker, utnytter eller undertrykker individer.

Psykologen er oppmerksom på og respekterer den kunnskap, innsikt, erfaring og ekspertise som klienter, relevante tredje parter og allmennheten har og respekterer kollegers og andre yrkesgruppers særlige kompetanse, forpliktelser og ansvar.

Psykologen er oppmerksom på individuelle, rollemessige og kulturelle ulikheter basert på funksjonsnivå, kjønn, seksuell orientering, etnisk og nasjonal opprinnelse og tilhørighet, alder, religion, språk og sosioøkonomisk status, og

på de begrensningene som ligger i egne kulturelle, klassemessige og kjønnsmessige forutsetninger.

Informert samtykke og valgfrihet

Psykologen gjør informert samtykke mulig gjennom å informere klienten om planlagte tiltak, og drøfter kontinuerlig sine handlinger og de sannsynlige følgene av disse, slik at klienten har et grunnlag for å velge om han/hun vil delta eller ikke.

FER bad psykologen om å redegjøre for det som beskrives under klagepunktene 1, 2, 3 og 4. FER bad henne om å redegjøre for hvilke metoder som ble benyttet for kartlegging og behandling av klagers vansker, om disse var i overensstemmelse med anerkjente faglige prinsipper, og om hennes klient ble tilstrekkelig informert om hva behandlingen ville innebære. FER bad psykologen om å redegjøre for klagers påstander om manglende forberedelse til timene (glemte notater, repeterte samme tingene i flere timer etter hverandre), og påstanden om at psykologen sovnet i timene. Videre bad FER psykologen om å reflektere rundt klagers opplevelse av manglende ivaretagelse i behandlingen, og at hun opplevde at hennes problemer ikke var store nok eller viktige nok.

II.2 Kompetanse

Psykologen bestreber seg på å utvikle og opprettholde høy faglig kompetanse i sitt arbeide. Psykologen tilstreber bevissthet om sine faglige og menneskelige sterke og svake sider, slik at han/hun realistisk kan vurdere med hvilken kompetanse han/hun kan påta seg oppgaver. Psykologen påtar seg kun de oppgaver, tilbyr kun de tjenester og bruker kun de metoder han/hun er kvalifisert til gjennom utdanning, trening og erfaring.

Etisk bevissthet

En forutsetning for en høy faglig kompetanse er at psykologen er oppmerksom på de fagetiske prinsippene, og integrerer etiske vurderinger i sin profesjonelle praksis.

Kompetanse og kompetanseutvikling

Psykologen arbeider i overensstemmelse med vitenskapelige prinsipper og underbygget erfaring og ivaretar en kontinuerlig profesjonell utvikling. Psykologen skaffer seg kunnskap om den vitenskapelige og yrkesmessige utviklingen innenfor sitt arbeidsområde.

Kompetansebegrensninger

Psykologen praktiserer innenfor de grensene for sin kompetanse som følger av utdanning, trening, erfaring og personlig styrke og begrensning, og søker profesjonell hjelp og støtte i vanskelige situasjoner.

Metodebegrensninger

Psykologen er oppmerksom på de begrensningene som ligger i metoder og framgangsmåter og de begrensningene som ut fra dette må legges på de konklusjonene som kan trekkes.

Psykologen viser spesiell varsomhet når han/hun anvender metoder, hjelpemidler og teknikker som ennå befinner seg på utprøvningsstadiet og som ikke tilfredsstillende vanlig metodekrav, eller som psykologen ennå ikke behersker fullt ut.

FER viste her til klagepunktene 1, 5 og 6. Vi bad psykologen redegjøre for i hvilken grad den terapeutiske intervensjonen bygget på prinsipper fra kognitiv terapi, slik som klager hadde forventet da hun valgte akkurat denne psykologen som terapeut. FER bad også psykologen om å besvare klagers påstand om at hun bad om en vurdering av mulig depresjon, uten at hun opplevde å få en slik vurdering. Videre bad FER psykologen om å redegjøre for hvilken rolle anmodningen om å få se private bilder hadde for terapien, da dette fremstod som uforståelig for hennes klient (klager).

iv) Innklagedes redegjørelse.

I sin redegjørelse beskriver innklagede psykolog hva som var pasientens henvisningsproblematikk, og hun oppgir tidspunktene for kontakten. Psykologen referer deretter kort fra innholdet i samtalene. Hun bekrefter at hun i samtale 2 hadde glemt å ta med pasientens journal. Hun forklarer dette med at det var fredag, hun hadde begynt tidlig, og hadde hatt en travel dag med mange pasienter og mye skrivearbeid. Hun sier at hun burde ha redusert pasientmassen det året. Psykologen beklager at hun «stod fast» uten å ha fått lest journalen.

Psykologen referer i det videre fra tema i samtalene. Når det gjelder faglig ståsted sier hun at «Imidlertid uansett bestilling fra pasienten eller ikke har jeg for vane å introdusere rundt min faglige bakgrunn og ståsted.» Hun opplyser at hun personlig har beveget seg i retning av narrativ terapi, som omhandler historien pasienten forteller om seg selv (beskriver dette utfyllende). Vedrørende klagers forventninger om å motta kognitiv terapi, sier psykologen at hun ikke er utdannet kognitiv terapeut, og at hun ikke vet hvor pasienten hadde dette fra. Hun beskriver deretter forskjeller mellom psykodynamisk og kognitiv terapi, og beskriver seg selv som eklektisk.

Vedr. pasientens etterlysning av diagnose så reflekteres det noe rundt diagnosesetting og –systemer. Psykologen sier at hun hadde problemer med å danne seg et entydig bilde av pasientens problemer.

Til klagers punkt om anmodning om å få se bilder: Psykologen bekrefter at hun nok kan ha kommet med en bemerkning om at man kan lese noe om en annen person, med forbehold, ut fra et bilde.

Avslutningsvis i sin redegjørelse svarer psykologen på at klager har sagt at psykologen sovnet under samtalen. Psykologen sier at det ikke er uvanlig at hun kan føle seg søvnnig under samtaler. Hun sier til dette at hun hadde et for tett program og nok ikke hadde fått hentet seg inn igjen mellom hver samtale, og tar kritikk for dette.

v) Klagers kommentarer på innklagedes redegjørelse.

Som svar på redegjørelsen skriver klager at psykologens redegjørelse kan gi inntrykk av å være skrevet i all hast, med usammenhengende og forvirrende setninger, og grammatiske feil. Hun sier at redegjørelsen ikke gir svar på flere av temaene i klagen. Klager sier at henvisningsårsak er presist beskrevet. Psykologens notater fra timene er for klager usammenhengende og rotete, og hun stiller spørsmål ved om det er faktiske notater fra timene, eller det som psykologen husker tilbake fra timene.

Klager sier at det fremgår ikke av notatene at klager flere ganger tok opp spørsmålet om depresjon, uten å få respons. Klager viser til psykologens beskrivelse av at hun ikke visste hvordan hun skulle møte henne. Hun stiller seg da spørsmålet om psykologen søkte råd fra

andre. Videre viser hun til psykologens undringer om det kunne ligge noe mer i temaene klager tok opp i samtalene, uten at psykologen forfulgte temaet og etterspurte mer informasjon. Klager sier at hun opplevde at psykologen i liten grad gav henne støtte, og at hun i liten grad ble tatt på alvor.

Når det gjelder avslutning av kontakten sier klager at hun skrev i mail til terapeuten at hun ønsket å finne en annen psykolog etter ferien. Klager reagerer på at psykologen oppgir ferie og seminar som årsak til avslutningen.

Når det gjelder terapi og metode sier klager at det står oppført på Psykologforeningens nettsider at psykologen tilbyr veiledning i kognitiv atferdsterapi. Hun sier videre at psykologen snakket om narrativ terapi, men at hun selv ikke fikk samme utførlige beskrivelsen i terapien som det psykologen beskriver i sin redegjørelse.

Klager sier at det i redegjørelsen ikke kommenteres manglende utspørring, eller stillhet og manglende respons på klagers spørsmål om mulig depresjon. Klager reagerer også på psykologens beskrivelse av psykodynamisk terapi, som hun beskriver som åpen og utforskende. Klager sier hun ikke opplevde noe av dette i relasjonen med psykologen.

Klager reagerte på at hun i terapien ble bedt om vise private bilder. Det er uforståelig for henne om at bilder skal kunne si noe om en person, men hun skriver at det er godt å høre at psykologen nå tenker på dette som upassende.

Avslutningsvis kommenterer klager at psykologen sier hun tar kritikk for å ha sovnet under samtalen. Hun sier at psykologen tar kritikk for at hun hadde for tett program, men hun gav ingen unnskyldning til klager der og da, etter å ha sovnet mens klager snakket og gråt. Klager mener at psykologen burde ha reagert på dette selv, og eventuelt henvist til en annen psykolog.

vi) Sluttkommentarer fra innklagede

I sine sluttkommentarer skriver innklagede psykolog at hennes svar i redegjørelsen ikke var skrevet i all hast, og hun er uenig i at setningene er usammenhengende. Hun ser imidlertid at hun har snublet over timeantall. Psykologen sier at mht. klagers spørsmål om depresjon, så var det hennes (psykologens) oppfatning at klager befant seg i en slags stillstand, og at informasjonen psykologen mottok var uoversiktlig. Det var mange tema å forholde seg til, og det ble problematisk å be en pasient om å stanse opp og konkretisere.

Til klagers kommentar om at når psykologen beskriver hvordan hun ikke visste hvordan hun skulle møte henne (klager), om psykologen da søkte råd fra andre, skriver psykologen: «Pasientens spørsmål er på sin plass. Jeg hadde dessverre ikke de gode spørsmålene, dette gjorde meg nok forvirret, utilpass og usikker. Det kan være mange årsaker til at jeg ble utydelig, og begrunner det med at jeg ikke helt fornemmet hvordan min klient hadde det.» Psykologen sier videre at det var vanskelig å forstå og danne seg et tydelig bilde av informasjonen klager gav.

Psykologen sier at klagers uttalelse om at det står på Psykologforeningens nettside at psykologen tilbyr veiledning i kognitiv atferdsterapi, er helt feil. Psykologen sier at hun har skrevet Primær grunnholdning Psykodynamisk- i tillegg kognitiv tilnærming. Psykologen presiserer at en kognitiv tilnærming ikke er det samme som kognitiv atferdsterapi, eller kognitiv terapi. Psykologen referer i det videre til utsagn fra Norsk Forening for Kognitiv

Terapi, om at pasientens opplevelse av situasjonen skal stå i sentrum, som hun sier seg enig i, og hun viser til en artikkel som er skrevet om emnet.

Psykologen tar igjen opp klagers etterlysning av diagnostisk vurdering, og gjentar at hun (psykologen) opplevde et dobbelt bilde av klagers vansker, en stillstand posisjon, der det beskrives både dårlig selvbilde, slitenhet og ubesluttsomhet, samtidig med at det ble beskrevet mange ferdigheter (synger, spiller piano).

Psykologen sier at det er en svært alvorlig anklage å si at en terapeut sovner under samtale. Viser samtidig til at hun i tidligere brev har nevnt at hun nok har glippet og falt ut noen sekunder.

Psykologen avslutter sin sluttkommentar med å si at «Jeg håper dette kan bli et svar som kan gi rom for positiv refleksjon.»

Saken ble behandlet av rådets faste medlemmer.

Vedtak: 5.1.1.3 Brudd på de fagetiske prinsippene er godtgjort. Innklaget psykolog gis kollegial veiledning.

Begrunnelsen for FERs vedtak er beskrevet nedenfor.

Den fagetiske klageprosessen har som sitt viktigste formål å bidra til at den innklagede psykologen kan foreta en fagetisk refleksjon over de punktene som FER påpeker i psykologens arbeid og eventuelt endre sin praksis slik at denne er i overensstemmelse med EPNP. Det er ønskelig at denne prosessen kan vise at klager er respektert.

FERs vurdering og konklusjon

Klager i denne saken har, etter FERs vurdering, presentert ganske konkrete klagepunkter. I den etterfølgende korrespondanse oppsummerer psykologen først sine faglige kvalifikasjoner. I senere redegjørelse går hun inn på de ulike klagepunktene, og beskriver sin forståelse av den terapeutiske kontakten og klagers vansker. Det er i redegjørelsen flettet inn henvisninger til teori og litteratur. Klager skriver at hun opplever at psykologen unnlater å svare på flere av klagepunktene. Slik FER leser redegjørelsen og sluttkommentaren fra psykologen, kan det synes som om hennes fokus er filosofering rundt klagers vansker. Slik det fremkommer av dokumentasjonen, har det ikke vært en tydelig kommunikasjon mellom pasient og behandler mht. hva som kunne forventes av terapien, og hvordan pasientens vansker kunne forstås. Påstandene om at psykologen var uforberedt, og at hun sovnet under samtalen, er alvorlige påstander, som en kunne ha forventet at ble besvart på en mer tydelig måte. FER kan ikke se at psykologen reflekterer rundt klagers opplevelse av dette.

Klager har opplevd å ikke bli møtt på en respektfull måte hos psykologen og ikke bli tatt på alvor for sine vansker. FER savner en fagetisk refleksjon fra psykologens side, der fokus er klagers (pasientens) opplevelse av møtet med psykologen. FER finner også at psykologen ikke gir tilfredsstillende svar på klagepunktene, og synes å gi klager mye av ansvaret for at kommunikasjonen ble uklar.

På bakgrunn av den fremlagte dokumentasjonen finner FER at det er godtgjort brudd på følgende punkt i EPNP:

II.1 Respekt/Informert samtykke og valgfrihet

II.2 Kompetanse/ Etisk bevissthet og kompetansebegrensinger

Vedtak: 5.1.1.3 Brudd på de fagetiske prinsippene er godtgjort. Innklaget psykolog gis kollegial veiledning.

Dette brevet er å regne som kollegial veiledning.

Vedtatt fattet av Fagetisk råd kan ankes til Psykologforeningens Ankeutvalg for fagetiske klagesaker. Jmfør punkt 4.2.4 som kommer inn under saksgang og saksbehandling, påligger det den ankende part å begrunne hvilke(t) punkt(er) i Fagetisk råds konklusjon det ankes på. Anken sendes Norsk psykologforening sammen med Fagetisk råd sin konklusjon og øvrige dokumenter i saken. En anke må være fremmet innen 3 måneder etter at fagetisk råd sin konklusjon er avgitt.

Med hilsen
Fagetisk råd
Norsk psykologforening
Svanhild Mellingen, leder

for leder, Tove Beate Pedersen, sekretær FER

Kopi: Sentralstyret i Psykologforeningen, v/president Tor Levin Hofgaard